Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 183 (14.445).
13 АВГУСТ 1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИ 8-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Химия ва нефтни қайта ишлаш саноати корхоналарини, уй-жой ва маданий-маиший объектларни қуриб ишга тушириш юзасидан берилган топшириқларни муваффақиятли бажарганлиги учун Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг **8-қурилиш тресты Меҳнат Қизил Байроқ ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1966 йил 12 август.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАФАРЛАРИ

Урта Чирчиқ районидаги Калинин номли колхоз механизаторлари техникани йиғим-терим мавсумига муддатидан олдин тайёрлаб қўйганликлари тўғрисида рапорт бердилар. 35 та пахта териш агрегати теримга шай қилиб қўйилди. Бу машиналар колхоз устахоналарида ремонт қилинди.

Колхоз механизаторлари беш йилликнинг биринчи йилида машиналар билан ҳосилнинг 80 процентини ёни ўтган йилдагига нисбатан 15 процент кўп пахта териб беришни мўлжалламоқдалар. Бир неча пахтачилик бригадалари эса пахта майдонининг ҳаммасини машина терими учун ажратишга қарор қилдилар.

Ҳозир деҳқонлар далаларни пухта тайёрламоқдалар, дефолиантларни ғамлаб қўймоқдалар.

Охунбобоев номли, В. Николаева-Терешкова номли колхозлар ва райондаги бошқа хўжаликларнинг механизаторлари ҳам куз мавсумини шай ҳолда кутиб олмоқдалар.

* * *

Мирзачўл далаларида ғўза парваришни ҳали давом эттирилмоқда, кўриқ ердаги «Самарқанд» совхозида эса ғўза баргини тўкдиришга тайёргарлик кўриб қўйилди. Дефолиантлар етарли миқдорда ташиб келтирилди ва яхши сақланмоқда.

17-совхозда, Титов номли совхозда ҳам ғўза баргларини химиявий йўл билан тўкдириш учун ҳозирдан ғамхўрлик қилинмоқда. Бу йил Мирзачўлда жами 217 минг гектар пахта майдонини дефолиантлар билан дорилаш кўзда тутилади.

* * *

Тўрткўл райони мактаб биноларини ремонт қилиш муддатидан олдин тамомлаганлиги тўғрисида Қорақалпоғистонда биринчи бўлиб рапорт берди. 77 ўқув юрти дарсларни бошлаб юборишга тайёр. Колхозлар халқ маорифи ходимларига катта ёрдам кўрсатдилар. Масалан, «Партия XXI съезди» колхози тўрт мактабни, Горький номли колхоз эса 13 мактабни ремонт қилиб берди. Димитров номли, «Совет Узбекистони», «Коммунизм», «Намуна» колхозлари янги ўқиш корпусларини тайёрлаб бердилар.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ ОММАВИЙ БЎЛСИН

Бугун Бутуниттифоқ физкультурачилар куни. Мамлакатимизнинг шаҳар ва қишлоқларидаги стадионлар, спорт майдончалари, сув ҳавзалари байрам либосига бурканиб, ўз қўйнига умумхалқ байрами — ёшлик, гўзаллик, чаққонлик, бардамлик ва соғломлик байрами қатнашчиларини олади. Миллионлаб спорт ишқибозлари ажойиб спортчиларимизнинг мусобақаларини, курашларини томоша қилиб, Совет Иттифоқида физкультура ва спорт ҳаракати янада оммалашиб кетганлигини ўз кўзлари билан тағин бир марта кўриб, қойил қоладилар.

Бу йилги байрам алоҳида хусусиятга эгадир. Физкультурачилар бу йил ўз байрамларини улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги ва Совет давлатининг ташкил топганлигига 50 йил тўлишини нишонлаш арафасида кутиб олмоқдалар. Спортчилар ҳам бу улуғ санага ўзларининг катта ютуқлари билан келдилар. Ҳозирги кунда ҳаётимизга жуда сингиб кетган спорт билан мамлакатимизнинг ҳамма бурчакларида шуғулланмоқдалар. Энди камолга етаётган ёшлар ҳам, нуроний қарияларимиз ҳам спорт билан шуғулланмоқда. Бу билан улар соғлом ўсиш ва узоқ умр кўришга, коммунизмнинг актив қурувчилари бўлиб етишишга муяссар бўлаётирлар. Спортимиз оммавийлиги учун ҳам унинг ютуқлари бениҳоядир. Бизнинг спортчиларимиз номини Англия ва Америкада ҳам, Франция ва Италияда ҳам, Япония ва Венгрияда ҳам, Болгария ва Югославияда ҳам — хуллас дунёнинг ҳамма бурчакларида ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оладилар. Чунки спортчиларимиз борган мамлакатларда уларнинг чиқишлари ҳамда учрашувлари жуда қизиқарли ва жонли ўтиб, ўзларининг етук спортчи эканликларини тўла исботлаб қайтмоқдалар. Қайси мамлакатда Совет Иттифоқи спортчилари қатнашган мусобақалар бўлса, ана шу мусобақалар ниҳоятда ҳаяжонли ўтади. Кучлиларнинг кучлиси билан курашиш, улардан ўрганишни ҳамма ҳавас қилади.

Мамлакатимизда физкультура ва спортнинг бунчалик умумхалқ кўлами касб этганининг боиси шундаки, партия ва ҳукуматимиз физкультура ҳаракатига алоҳида аҳамият бериб қарамоқда, унинг ривожланиш ва юксалиш йўлларини кўрсатиб бермоқда, спорт иншоотларига жуда кўп маблағлар ажратмоқда.

Коммунизм қураётган ёш авлодни тарбиялашда физкультура ва спорт муҳим омил ҳисобланади. Шунинг учун ҳам янги беш йиллик план юзасидан партия XXIII съезди Директиваларида аҳолининг кенг оммасини физкультура ва спортнинг турларига жалб этиш, умумий таълим мактабларида, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида физкультура ва спортни кенг ривожлантириш вазифаси қўйилган.

Мамлакатимизнинг гўзал республикаларидан бири бўлган Ўзбекистонда ҳам кейинги йилларда физкультура ҳаракати жуда юксалиб кетди. Спортнинг жуда кўп турлари бўйича мамлакат миқёсида эмас, балки чет элларга ҳам донг таратди. Чунки Ўзбекистон спортчилари ана шу мамлакатларда мусобақалар ўтказиб, чет эллик томошабинларнинг ҳурматини қозонган. Ўзбек спортчиларидан жуда кўп киши СССР терма командаси составида Америка Қўшма Штатларида, Англия, Францияда, Бразилия ва бошқа чет мамлакатларда бўлдилар. Баскетбол бўйича Европа ва жаҳон чемпиони Равила Салимова, сузиш бўйича чемпион ва рекордчи Светлана Бабанина, оғир атлетика бўйича жаҳон рекордчиси Сакин Шарипов, сузиш бўйича чемпион Наташа Устинова, моҳир чавандоз Мамажон Исмоилов, мерганлик бўйича чемпион Анатолий Валиченколарнинг номлари зўр ифтихор билан тилга олинмоқда.

Сўнгги йилларда спорт иншоотлари қурилишига ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Марказий «Пахтакор» стадиони, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» ҳамда Свердлов номли колхоз стадионлари, Тошкент Сув спорти саройи спортчиларимизнинг ҳамда томошабинларимизнинг фахри бўлиб қолди.

Спорт ҳақида сўз борганда ундан футболни ажратиб олиб бўлмайди. Ўзбекистонда футбол ёшларимиз ҳаётига сингиб кетди. Стадионларда ўтказилаётган расмий учрашувлардан қатъий назар кўчаларда, ҳовлиларда, мактабларда, олий ва ўрта ўқув юртларида спортнинг ана шу тури билан шуғулланаётган минг-минглаб ёшларни кўриб турибмиз. «Пахтакор»нинг бу йилги мавсумда яхши ўйнаётганлиги ҳам Ўзбекистонда футболнинг муваффақиятли ривожланаётганидан дарак беради.

Қишлоқ жойларда физкультура ва спорт ишига раҳбарлик қилиш, қишлоқ ёшларини, айниқса хотин-қизларни спорт секцияларига жалб этиш ишлари ҳам анча жонланди. Ҳозирги кунда қишлоқ стадионларида жуда қизиқарли мусобақалар ўтказилмоқда, бу мусобақаларга қишлоқ ёшлари актив қатнашмоқдалар. Қишлоқда спортни ривожлантиришда шаҳар спорт ташкилотлари муҳим роль ўйнайдилар. Етакчи тренерлар, спорт мастерлари қишлоқларда тез-тез бўлиб, ўз тажрибаларини ёшлар билан ўртоқлашишлари, уларга актив ёрдам беришлари керак.

Республикамизда физкультура ва спортни янада ривожлантириш, уни чинакам оммавий тус олдириш, янгидан-янги юксак кўрсаткичларга, ҳатто рекордлар қўйилишига эришиш фақат спорт ташкилотларининггина эмас, шунингдек партия, совет, касаба союз ташкилотларининг ҳам бу соҳадаги фаолиятига боғлиқдир. Физкультура ва спорт айниқса комсомол ташкилотларимиз ва барча комсомол ёшларимизнинг жонажон иши бўлиб қолмоғи лозим.

Узбекистоннинг физкультура ва спорт шарафини юксалтириш соҳасида қилинадиган ишлар ҳали кўп. Спортнинг кўп турларидан ҳамон орқада қолиб келяпмиз. Кўпгина стадион ва спорт майдончалари қурилишига етарли аҳамият берилмаётганлиги спортнинг янада тезроқ ривожланиб кетишига халақит беряпти. Етакчи спортчиларимиз ичида хотин-қизлар, айниқса ўзбек хотин-қизлари жуда кам.

Партия ва ҳукуматимиз физкультура ва спортни янада ривожлантиришга алоҳида аҳамият бериб ғамхўрлик қилаётган, спортчиларимиз умумхалқ меҳри ила қуршаб олинган экан бу ғамхўрликка ўзларининг маҳоратларини ошириш, республика, мамлакат ва чет элларда ўтказиладиган мусобақаларда Ватанимиз шон-шуҳратини янада кўтариш билан жавоб беришлари керак.

Совет Иттифоқи спортчилари, шу жумладан ўзбек спортчилари партиямизнинг ишончини тўла оқлаб, коммунизм ижодкори бўлган халқимиз, бепоён Ватанимиз шон-шуҳратини ошириш ишига, коммунистик қурилиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Сирдарё областидаги «Ударник» совхозида келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин тайёрланмоқда. Чапдаги суратда совхознинг энг яхши механизаторларидан бири Виктор Шлейгин. У 6-бўлим далаларида ер ҳайдаб, топшириқни муттасил ошириб бажаряпти.

А. Горохрик фотоси.
(УзТАГ фотохроникаси).

Қодир Қосимов бошлиқ звено Калинин районидаги «Партия XIX съезди» колхозидаги энг илғор коллективлардан бири. Бригадада бу йил мўл пахта ҳосили етиштирилмоқда. Сиз бу ўнгдаги суратда уста сувчи Аҳмад Юсуповни ғўза суғораётганида кўриб турибсиз.

Қ. Розиқов фотоси.
(УзТАГ фотохроникаси).

Мамажон Дадажонов изидан

МАШИНАГА ЗЎР БЕРАЙЛИК

Ҳамкасбим Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажоновнинг хатини эътибор билан ўқиб чиқдик. Унда ёлғиз бир кишининг эмас, балки минглаб «зангори кема» чавандозларининг фикри, режалари, орзу-умидлари баён этилган. Халқимизда «ёлғиз отнинг чанги чиқмас, чанги чиқса ҳам донги чиқмас» деган нақл бор. Шунга ўхшаш бир киши майдонда жавлон урганни билан пахта теримини тўла машиналаштиришдек мураккаб вазифани ҳал этиб бўлмайди. Бунинг учун ҳаммамиз ҳамкорликда ҳужумкорлик билан меҳнат қилишимиз керак.

Машина ўриндиғига ўтириб, пайкал кезган дастлабки кунларим ҳамон хотирамда. Бировлар «пўлат от»га умид билан боқса, ўзгалар ишончсизлик билан қаради. Бетараф турганлар ҳам бўлди. Лекин машина ўз йўлида давом этаверди, чаққон шпинделлар «оқ олтин» дурдоналарини қамраб бункерларга узатаверди. Машина эгат оралаган йили бир ярим ойда йиғим-терим тугалланди. Гектаридан 28 центнер атрофида ҳосил олинди. Пахта тайёрлаш плани совхозда биринчи бўлиб бажарилди. Бу ўша кезда катта ғалаба эди. Одамларда машинага бўлган муносабат ўзгарди. Дастлабки ғалаба, келажак машинаники, деган тушунчани мустаҳкамлади.

Энди бригадамизнинг 1965 йилги иш якунини олиб кўрайлик. 7 киши 295 тонна «оқ олтин» етиштирдик. Шундан 290 тоннаси «зангори кема»ларда йиғиб-терилиб, биринчи сорт билан давлатга сотилди. Ҳар киши ҳисобига 42 тонна пахта етиштирилди.

Биз йил бошиданоқ кўп, арзон ва юқори сифатли пахта етиштиришга аҳд қилган эдик, сўзимизнинг устидан чиқдик. Минерал ўғитдан, машинадан, сувдан мўл ҳосил етиштиришни кўзлаб фойдаландик, ортиқча чиқим, сарф-харажатга йўл қўйилмади. Чунки иқтисод қилинган маблағдан хўжалигимиз каби ўзимиз ҳам катта манфаат кўришимизни яхши билардик. Якун чакки бўлмади, бир центнер пахтанинг таннархи 15 сўмга тушди.

Бироқ, бу чегара эмас. Ҳосилдорликни ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, пахта сортини яхшилаш йўли билан ялпи ва шахсий даромадни кўпайтириш учун жуда катта резервлар бор. Бунинг энг муҳим шарти пешона тери тўкиб меҳнат қилиш ва машинага таянишдир. Инсон машинага таяниб меҳнат қилса тупроғда зар ундиради. Биз имкониятларимизни ҳисоблаб кўриб, беш йилликнинг биринчи босқичида 315 тонна пахта етиштиришга аҳд қилдик. Бу — гектаридан 35 центнер демакдир.

Яқинда Мамажон Дадажонов бригадамизга меҳмон бўлиб келди. Дала бошида у билан узоқ суҳбатлашдик, пахтазорларни айланиб чиқдик, эски ва янги маркадаги терим машиналарини кўздан кечирдик, теримни тўла механизациялаш йўллари ҳақида фикр алмашдик.

Ғўзамиз ҳамкасб дўстимга ёқди. Бўйи бир метр, ҳар туп ғўзада 15—16 ҳосил шохи, ўнтагача йирик майда кўсак бор. Ғуж-ғуж шона ва гул. Пайкалда бегона ўт йўқ. Лекин масаланинг чигал томони бор. Ҳосил шохлари ўсиб, бир-бирига кириширб кетди. Бундай шароитда культивацияни қандай ўтказиш керак? Шохлар ва ҳосил нишоналарига зарар етказмаслик учун универсалга қоғоз, қоп ўраб, тўсиқлар ўрнатиш зарур, деган фикрга келдик. Бу тадбирни дарҳол амалга ошириб, культивацияни икки томонлама давом эттирмоқдамиз. Ундан ташқари машиналарнинг тезлигини бироз секинлатиш мақбул топилди.

Моҳир механизатор чеканка билан қизиқди, агротехниканинг бу муҳим тадбири ҳосилдорликни оширишда катта роль ўйнашини таъкидлади. Бу фикрга ҳам қўшилдик. Ҳақиқатда энг яхши агротехника муддатида, сифатли ўтказилган чеканка ҳосилдорликни гектар бошига 4—5 центнер оширади, машиналарнинг унумли ишлашига қулайлик туғдиради. Буни ҳисобга олиб чеканкани аллақачон тугалладик. Бироқ, ҳаво иссиқ келиши, парвариш кучайтирилиши туфайли ён шохлар тез ўсиб кетди. Мутахассислар билан маслаҳатлашиб, ён шохларни ҳам чеканка қилдик, ҳосил бермайдиган бачки шохлар қирқиб ташланди.

Машиналарнинг унумли ишлашида ғўза баргини сунъий усулда тўктириш катта аҳамиятга эга. Аммо бу тадбирни амалга оширишда жиддий нуқсонларга йўл қўйиляпти. Баргни тўкиш учун баъзан икки уч марта дори сепилади. Бу билан жуда катта маблағ шамолга совуриб юборилади, энг муҳими ғанимат фурсат қўлдан бой берилади. Шундай фикрга келдик: баргни тўкадиган дори тайёрлашда мутахассисларнинг масъулияти оширилиши керак, иш сифатсиз бажарилган тақдирда кетган сарф-харажатни айбдор кишилардан ундириб олиш зарур.

— Дефолиацияни қачон бошлайсизлар? — сўради ҳамсуҳбатим.

— Ҳар туп ғўзада ўртача учта кўсак очилганда бошлаймиз, — дедим, — бу тахминан бешинчи сентябрга тўғри келади. Лекин шундан кечиктирмаймиз. У фикримни маъқуллади.

— Теримга қачон тушасизлар? — яна сўради дўстим.

— Ҳар йили 18—20 сентябрда терим бошлаймиз, дедим. Сўнгра бу йилги режаларимизни сўзлаб бердим.

Бригадамиз бўйича йиллик пахта тайёрлаш планини 15 иш кунида бажарамиз. Бор ҳосилни узоғи билан бир ой ичида саранжом-саришталаб, мажбуриятимизни ошириб ўринлаймиз. Шунга яраша имкониятимиз бор. Тараддудимиз ҳам дуруст. Ҳозирдаёқ ким, қандай иш бажаришини белгилаб қўйганмиз. Ўзим «Ўзбекистон» маркали 4 қаторли машинада 200 тонна пахта тераман. Ҳамкасбим Мардоли Шабанов «17-ХВ» маркали машинани бошқариб, 150 тонна «оқ олтин» теради. Шунда мажбуриятимиз анча ошириб бажарилади. Бригадамиз аъзоларидан Вахфи Рўзмонов, Ҳамза Тоиров, Жаббор Бадалов, Бавон Аҳмедов тележкада ишлаб, терилган пахтани пешма-пеш пунктга етказиб беради. Карамус Исаев эса тележкага пахта ортади.

Бу режамиз Мамажон акага жуда ёқди. Ҳар бир бригада, хўжаликда ана шундай конкрет тадбирлар белгиланса яхши бўлур эди, деди у. Шундан кейин тўкилган пахтани терадиган, кўсак узадиган ва чувийдиган агрегатлар ҳам кўздан кечирилди. Ҳаммаси ремонтдан чиқарилиб, мавсумга шайлаб қўйилган эди. Дўстим чексиз мамнун бўлди.

Суҳбатимиз иш ҳақи, шахсий манфаатдорлик принципини кучайтиришга доир гаплар билан якунланди. Бизда ҳар кишига қиладиган ишига қараб ойлик маош белгиланган. Масалан, сувчиларга ойда 100 сўмдан аванс тариқасида ойлик берилади, тракторчиларга эса 120 сўм ҳақ тўланади. Ўзим механизатор сифатида 120 сўм ҳақ оламан, бригадирлигим учун 20 сўм қўшимча ҳақ берилади. План ва мажбурият бажарилгач, йил охирига бориб ҳисоб-китоб қилинади. Ялпи даромаддан олинган аванс чегириб ташланиб, қолган қисми қўлимизга берилади. Пахта сортини яхшилаганимиз, машина терими планини ошириб бажарганимиз, уруғлик чигит ва ёнилғини тежаганимиз учун мукофот оламиз. Масалан, мен ўтган йили юқоридаги кўрсаткичларни яхшилашга бошчилик қилганим учун 1600 сўм мукофот олдим. Бригадамизнинг бошқа аъзолари ҳам хизматига яраша тақдирланди. Бу йил пахта терими учун белгиланган фонднинг 55 процентини сарфлаб, бор ҳосилни йиғиб оламиз. Қолган 45 процентидан катта қисмини мукофотга оламиз. Бу мақсадга терим машиналари қувватидан яхши фойдаланиш йўли билан эришамиз.

Бригадамиз аъзолари ғанимат кунларнинг ҳар дақиқасидан самарали фойдаланиб, ғўза парваришини янада кучайтирадилар. 35-40 центнерлик «оқ олтин» хирмонига мустаҳкам замин яратадилар.

Жавод КУЧИЕВ,

Сирдарё областидаги «Малик» совхози комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Етти йиллик планнинг капитал қурилиш топшириқларини бажаришда муваффақиятга эришганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 11 август Фармонларига биноан, иттифоқдош республикаларнинг қурилиш ходимларидан катта группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан 1.525 киши, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 4.276, «Ҳурмат Белгиси» ордени билан 10.468 киши, «Шавкатли меҳнат учун» медали билан 8.149 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали билан 8.156 киши мукофотланди.

СОВЕТ КООПЕРАТОРЛАРИНИНГ VII СЪЕЗДИДА

Матлубот кооперацияси — қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ва табиат неъматларини тайёрловчи энг катта ташкилот. Совет кооператорларининг VII съезди 11 августда Катта Кремль саройида ўз ишини давом эттирди. Съездда маҳсулот тайёрлашни янада ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Сўзга чиққан делегатларнинг деярли ҳаммаси шу проблема билан бир қаторда савдони ва умумий овқатланишни такомиллаштириш масалаларига тўхталиб ўтмоқдалар.

Матлубот кооперациясининг маҳсулот тайёрлаш обороти ўтган йил 4 миллиард 740 миллион сўмга етди. Тухум, жун, хом тери, мўйна ва бошқа хом ашёларни тайёрлаш ярим йиллик планлари ошириб бажарилди. Кооператорлар тухум тайёрлаш планини бир миллиард дона ошириб бажариш, тери, жун харид қилиш топшириқларини анча ошириб адо қилиш мумкин деб ҳисобламоқдалар. Украинада эса ҳозир тухум, жун, боғ емишларини тайёрлаш йиллик планлари бажарилиб бўлди, сабзавотларни қабул қилиб олишга тўла равишда тайёргарлик кўриб қўйилди.

Жун тайёрлашнинг ҳажми жиҳатидан Қирғизистон мамлакатда (РСФСР ва Қозоғистондан кейин) учинчи ўринни олиб турибди.

Қирғизистон матлубот союзи правлениесининг раиси М. Омонов Қирғизистоннинг майин жун берадиган қўйлари республиканинг ифтихори эканлигини айтиб ўтди.

(Давоми иккинчи бетда).

...КЎЛАНКАСИ МАЙДОН

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

«Андижон область, Ленин районидаги «Коммунизм» колхози аъзолари бригадир Назар Азимовни ана шундай деб таърифлашади. Дарҳақиқат, бунинг боиси бор. Назар Азимов бундан ўн йил муқаддам колхозда ферма мудири бўлиб ишлаб турган пайтида жамоат мулкига ҳаром қўлини чўзиб жиноий жавобгарликка тортилган эди. У қамоқдан қайтгач колхозда бригада бошлиғи бўлиб ишлай бошлади. Тавбасига таянмаган бу шахс ўз манфаатларини колхозчилар манфаатидан устун кўра бошлади. Колхознинг 12 гектар ерини шахсий томорқасига айлантирди ва ундан ҳозир ҳам фойдаланиб келмоқда.

Бригадада ғўза парвариши ҳаддан ташқари кечиктириб юборилмоқда. Ҳали ҳам кўсакламаган, ҳосилга кирмаган ғўза тупларини кўриб ачинасиз. Қатор ораларини культивация қилиш, ғўзани суғориш ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилмаётир. Бригададаги 30 кишидан 10-15 киши дала ишларига қатнашмоқда. Назар Азимовнинг рафиқаси Анорхон Азимова, қариндоши Адолатхон Аҳмедовалар йил бошидан буён дала юзини кўрганлари йўқ. Шундай бўлгани ҳолда бригадир пенсия ёшидаги Нодирабу Қўқонбоева ва бошқа 3-4 кишини «далага чиқмайсан» деб қишлоқдан кўчиртириб юборган.

Бу ишлардан колхоз партия ташкилотининг секретари В. Абдураҳмонов ҳам хабардор. Лекин у Назар Азимов каби манманликка берилиб кетган, шахсиятпараст бригадирга нисбатан чора кўришга ботинолмаётир.

Э. НУРМАТОВ,
А. ТОШМАТОВ,
И. МИРЗАЕВ,
Н. МИРЗАЕВ,
колхоз аъзолари.

СЎНГГИ СОАТДА

⊙ Мамлакатнинг йирик ғалла кони бўлган Кустанай областидаги ҳамма районлар ва Қозоғистоннинг шимолий областларидаги бир қанча бошқа районлар бошоқли экинлар ўримига киришдилар. Давлатнинг дон бўйича план-заказини ошириб бажариш имконияти бор. Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг бугун Олмаотада очилган пленумида ана шу ҳақда гап бормоқда.

⊙ Республика пойтахтидаги партия ва совет ташкилотлари Тошкентда зилзила оқибатларини тугатишда қатнашаётган қурилиш ташкилотлари ва корхоналари ўртасидаги мусобақанинг июль ойи якунларини чиқардилар.

Шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети, «Главташкентстрой» ҳамда қурилиш ва бинокорлик материаллари ишчилари касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроқлари, шунингдек пул мукофотлари 159-қурилиш трестига қарашли 8-қурилиш бошқармаси, Латвия қурилиш-монтаж поезди, Тошкентдаги учинчи ғишт заводлари бошқармаси коллективларига берилди. (УзТАГ).

ШУ КУН ЯНГИЛИКЛАРИ

ПУХТА ҲОЗИРЛИК

Тошкент тўқимачилик комбинатининг сиёсий маориф кабинетида партия маорифи шохобчаларида бошланадиган янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Кабинетда марксизм-ленинизм классиклари асарлари, турли адабиётлар, кўргазмали қуроллар, фотосуратлардан иборат витриналар ташкил қилинди. Г. Гаврилов, В. Евтеев, И. Асургалиев, Е. Хрустова, Э. Бикова сингари тажрибали пропагандистлар ўз иш услубини ўртоқлашмоқдалар. Янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда пропагандистлар ва тингловчиларнинг ўтган ўқув йилидаги талаб ва истаклари тўла ҳисобга олинаётир.

ИШЧИЛАР МАМНУН

Шу комбинат ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари меҳнат отпускаларини мамлакатимиз ва қардош эллардаги дам олиш уйлари, санаторийларда ўтказмоқдалар. 2-тўқув фабрикасининг мастер ёрдамчилари Х. Худоёров, Х. Эшонхонов, Карлови-Варида (Чехословакияда) дам олдилар. Тўқувчи С. Корнеева меҳнат отпускасини Сочида, смена мастери Н. Михайлова Одессада ўтказдилар. Меҳнат фронтининг илғорларидан катта бир группаси марказий ва республикамиздаги курорт ҳамда дам олиш уйларига жўнаб кетдилар.

Ў. АБДУАЗИМОВ.

ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИ СЕМИНАРИ

Ургенч шаҳрида Бухоро, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССР шаҳар, район партия комитетларининг иккинчи секретарлари, ташкилий бўлим мудирларининг ... семинар-кенгаши бўлди. [illegible]

... қатнашчилари ўзаро тажриба алмашдилар. ... Ғурлан район партия комитетининг иккинчи секретари ... Саидов район партия комитетининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва ... ишлаш соҳасидаги ишлари, Нукус шаҳар партия комитети ... ўртоқ В. М. Брудский бошланғич партия ташкилотига раҳбарликни кучайтириш соҳасидаги КПСС XXIII съезди кўрсатмаларининг Нукус шаҳар партия комитети томонидан қандай амалга оширилаётганлиги ҳақида ҳикоя қилиб бердилар. Шунингдек, Навоий район партия комитетининг ...

Ф. ЗОҲИДОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

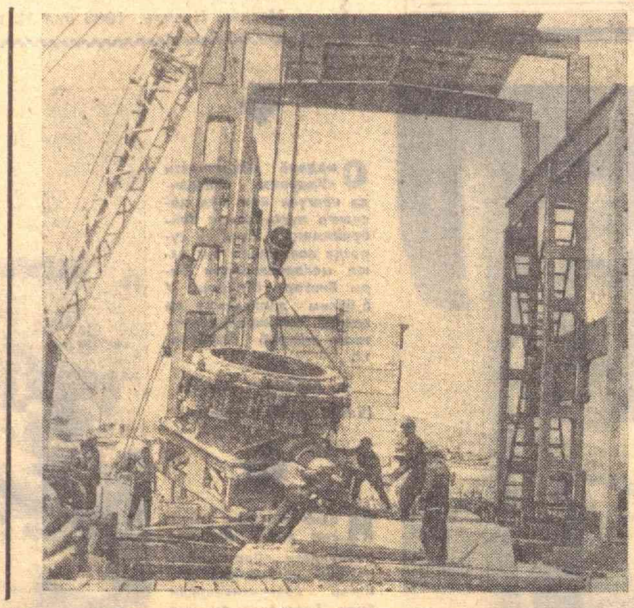

ХОРАЗМ областидаги Жумуртов майдалаш-саралаш заводи қурилиши тугалланиш арафасида. Йилига 400 минг кубометр шағал тайёрлаб берадиган бу корхона область қурилишларида маҳаллий бинокорлик материалларидан кенг фойдаланиш имконини беради. Чапдаги суратда: завод ускуналарини монтажлаш.

Н. Ключнев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

◆ ● ◆

ФАРҒОНА азот ўғитлари заводининг иккинчи навбат қурилиши тезкор усулда олиб борилмоқда. Кучсиз азот кислотаси ишлаб чиқарадиган цех қурилиши Октябрь байрамигача тугалланади. Ўнгдаги суратда намуна кўрсатиб ишлаётган пайвандчи Иван Кропс. У смена топшириқларини бир ярим ҳисса ортиғи билан бажаришга эришмоқда.

Г. Бойко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

СОВЕТ КООПЕРАТОРЛАРИНИНГ VII СЪЕЗДИДА

(Боши биринчи бетда).

Туркманистон матлубот союзи правлениесининг раиси Ф. Абубакиров сўзга чиқиб айтдики, мамлакатимиз қардош халқларининг аҳил оиласида Туркманистон меҳнаткашлари экономика ва маданиятни юксалтиришда зўр муваффақиятларга эришдилар. Республика аҳолисининг 60 процентдан кўпроғига хизмат кўрсатаётган матлубот кооперацияси ўзининг бутун фаолиятини коммунистик қурилиш программасини амалга ошириш учун олиб борилаётган умумхалқ курашига чамбарчас боғлаб ташкил этмоқда.

Кировград область ижроия комитети раисининг ўринбосари А. С. Егоров съездда сўзга чиқиб айтдики, Кировград областида маҳсулот тайёрлаш ва харид қилиш ишлари муваффақиятли равишда олиб борилмоқда, областда пайчиларнинг сони етти йиллик мобайнида бир ярим баравар кўпайди. Ўтган йили область матлубот кооперацияси саккиз минг тонна гўшт, 120 миллион дона тухум, 54 минг тонна сабзавот ва бошқа маҳсулотларни — жами 48 миллион сўмлик ҳар хил маҳсулотларни тайёрлади ва харид қилди. Бу йил ҳам деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини областда харид қилиш ва шаҳарларга юбориш ишлари муваффақиятли бормоқда.

Делегатлар Центросоюз правлениесининг ва ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини муҳокама қилиб, маҳсулот тайёрлаш системасини такомиллаштиришга қаратилган таклифлар киритдилар, камчиликларни очиб ташладилар. Съездда шу нарса кўрсатиб ўтилдики, Белгород, Брянск, Краснодар, Чечен-Ингушия ва бошқа баъзи матлубот союзларида маҳсулот тайёрлаш мавсумига етарли тайёргарлик кўрилмаган... сабабли ... колхозларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қабул қилишдан бош тортиш фактлари рўй берган.

Украина, Ўзбекистон, Туркманистон, Ростов, Саратов ва Ставрополь матлубот союзларининг баъзи тайёрлаш конторалари шаҳарларга ва ишчи посёлкаларига паст сифатли мевалар, сабзавотлар ва тухумлар юборилишига йўл қўйганлар. Шу муносабат билан съезд делегатлари маҳсулотларни қабул қилиб олиш ва сарфлаш учун механизациялаштирилган замонавий бинолар, музхоналар ташкил этишга катта эътибор бердилар. Кооператорлар эртанги сабзавотларни харид қилиш ва аҳолига сотишни шу вақтгача яхши уддалай олмаётирлар. Бу проблема тез ҳал қилиниши керак.

Съезд делегатлари қўзиқорин, ўрмон-резавор мевалари, дорибоп ўтлар, мўйна ва табиатнинг бошқа неъматларини тайёрлашни яхши ташкил этиш зарурлигини ҳам айтиб ўтдилар.

Моддий техника базасини мустаҳкамлаш, хўжаликни юритишнинг янги формаларини жорий қилиш, кадрлар тайёрлаш ва бошқа масалалар съезднинг диққат марказида турибди.

Докладлар юзасидан бўлган музокараларда Латвия матлубот союзи правлениесининг раиси И. А. Круминь, Жамбул областидаги Свердловск совхоз ишчилар кооперативи правлениесининг раиси Ш. Н. Нусинова, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Торсуев, Краснодар ўлка матлубот союзи правлениесининг раиси П. И. Колесников, Бошқирдистон АССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. М. Кутушев ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Вьетнам Демократик Республикаси маҳсулотларни харид қилиш — сотиш кооперацияси марказий кенгашининг делегатлар томонидан қизғин кутиб олинган раиси Буй Бао Ван табрик нутқи сўзлади.

У кооператорларга «Яшасин Совет — Вьетнам бирдамлиги», деган сўзлар ёзилган Қизил байроқ тақдим қилди. Буюк Британия, Ҳиндистон, Монголия Халқ Республикаси, Италия, Дагомея, Кипр, Куба, Мали, Германия Федератив Республикаси, Япония ва бошқа мамлакатлардаги кооператив ташкилотларининг вакиллари ҳам съездни табрикладилар.

12 августда съезд ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

[Partly covered fragment:]

...	2...	0,7
...л	6,4	7,4
...й	9,3	—
...рё	5,0	—
...ли	9,7	—
...рот	26,7	—
...ли	14,8	—
...й	21,7	—
...кўпир	27,1	—
...оқ	7,5	—
...	8,8	—
...қалпоғистон АССР		
...а	16,2	0,9
...блика		
...	43,0	20,2

... Фарғона областида ем... тайёрлаш плани об... ланлаштириш бўлими ... ўзгартирилган.

●

...ғилдагидек бораётир, ...майди. Масалан, Томди ... дағал хашак жамға... ни энди 8,1 процент, ... районида 6,4 процент ...лди. Силос бостириш ...иқарсиз бормоқда. Иш... йони силос бостириш ...нди 0,1 процент, Фар... она 2,7 процент, Қа... йони 7,3 процент ба...лос.

...риш, маккажўхоридан ...остиришнинг қизғин ...келди. Ҳозирги фур...ҳилона фойдаланиб ...лардан ҳам жуда кўп ... хашак жамғариш ...нинг учун ишчи ку...ника воситаларидан ...фойдаланиш, хашак ...арнинг моддий ...лигини ошириш та...

...ни кўпроқ ем-ха...ришга сафарбар ...вамиз учун қиш... миқдорда озуқа

...ниятида шундай қилишга мажбур бўлди.

Бу аёлнинг эри ишсиз қолган ва Палермо вилоятидаги бошқа 35 минг деҳқон каби медицина ёрдамига муҳтожлар рўйхатидан ўчирилганлардан бири. Мариянинг аҳволи ҳам танг бўлиб қолган эди: врачга 10 минг лир пул тўлаш керак, у ҳолда болалари оч қолиши керак. Лекин у ўз оиласини сақлаб қолиш учун ўлишни афзал кўрди.

Италиядаги буржуа газеталари бу фожиа тўғрисида «Қайғули воқеа» деган сарлавҳа остида икки сатргина хабар босиб чиқардилар. Бироқ, деб таъкидлайди «Унита» газетаси, Мария д'Аккурсонинг ўлимини «қайғули воқеа» дебгина қарамаслик керак. Бу, минглаб гражданлар гадойларча тиланчилик билан топилган иш ҳақи ҳисобига яшашга мажбур бўлаётган, социал-таъминот деган нарсани тамоман билмайдиган мамлакатга хос социал воқеадир.

АҚШНИНГ ДАҒДАҒАСИ

Кейинги пайтларда Америка мамлакатларининг деярли ҳар бир йиғилиши АҚШ ва унинг жанубий қўшнилари ўртасидаги жанжаллар марказига айланмоқда. Перу пойтахтидаги пахтачилик бўйича консультатив комитет йиғилишида ҳам ҳозир худди шундай бўлаётир.

«Пахта проблемаси» узоқ тарихга эга. Бу хом ашёни етиштирадиган Латин Америкасидаги мамлакатлар устида Қўшма Штатлар томонидан демпинг (рақибларни синдириш) хавфи бир йил эмас, бир неча йилдан бери туғилмоқда. АҚШда катта пахта запаси тўпланиб қолган. Бу айниқса капиталистик бозорга пахта экспорт қилиш бўйича АҚШдан кейин иккинчи ўринда турадиган Мексика учун катта хавф туғдирмоқда. Худди шунинг учун ҳам Мексика ҳукумати мамлакатнинг асо...

...нинг ... Антишига қараганда, унинг мамлакати жаҳон бозорида пахтанинг ҳар фунтини 22 центдан, яъни илгаригига қараганда икки цент арзонга сотадиган бўлди. Бу биринчи қарашда унча катта арзонлатиш эмас. Бироқ амалда Лотин Америкасидаги пахта етиштирадиган мамлакатлар жуда оғир аҳволда қоладилар. Улар фақат бир йил ичида 52 миллион доллар кам фойда оладилар...

...доллар ... кураши тобора кучаймоқда.

Ҳеч шубҳа йўқки, Лимада бўлаётган навбатдаги кенгашда кураш яна ҳам қизғин тус олади. Жумладан, Мексика делегати ҳозирнинг ўзидаёқ унинг мамлакати пахта учун тўғри нархлар қўйилишига эришиш мақсадида бутун кучини сарфлайди деб айтди.

Р. ТУЧНИН,
(АПН — Радио).
Мехико.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

ХАНОЙ, 10 АВГУСТ. (ТАСС). АМЕРИКАНИНГ 7-ФЛОТИ КЕМАЛАРИГА ҲАМДА АМЕРИКАНИНГ ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВА ТАИЛАНДДАГИ ҲАРБИЙ ҲАВО БАЗАЛАРИГА ЖОЙЛАШИБ ОЛГАН АМЕРИКА САМОЛЁТЛАРИ 8 АВГУСТДА ВДРНИНГ ОСМОН ЧЕГАРАСИГА БОСТИРИБ КЕЛДИ. ВИА АГЕНТЛИГИНИНГ АХБОРОТИДА АЙТИЛИШИЧА, АМЕРИКА АВИАЦИЯСИ КУАНГБИНЬ, ХАТИНЬ, НГЕАН, ТХАНЬХОА ВИЛОЯТЛАРИДАГИ АҲОЛИ ЯШАЙДИГАН КЎПГИНА ЖОЙЛАР БИЛАН САНОАТ ОБЬЕКТЛАРИНИ ҲАМДА ХАЙФОН ШАҲРИ АТРОФИДАГИ ЖОЙЛАРНИ БОМБАРДИМОН ҚИЛДИ ВА ЎҚҚА ТУТДИ.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 10 август. (ТАСС). Ирқий ғалаёнлар уч йилдан бери давом этиб келаётганлигига қарамай, АҚШ ҳукумати негрлар яшайдиган гетолар проблемасини бир ёқли қилиш учун ҳеч қандай таъсирчан чоралар кўргани йўқ, деди кеча сенатор Р. Кеннеди телевидение орқали гапириб.

Бундан ҳам каттароқ фалокат юз бергандан кейингина АҚШ ҳукумати шу йўлда кескин чора кўради шекилли, деган таассурот туғилмоқда, деди Кеннеди.

* * *

ПАРИЖ, 10 август. (ТАСС). Панамада Латин Америкаси мамлакатлари меҳнаткашларининг оммавий чиқишларига қарши курашмоқ учун ва Кубага бостириб кирмоқ учун махсус отрядлар тайёрлайдиган лагерлар бор. Франс Пресс агентлигининг мухбири Панамада чиқадиган «Критика» газетасининг мақоласига асосланиб хабар беради: шундай лагерлардан бири Панама пойтахтидан 240 километр ғарби... [cut off]

ПАРИЖ, 10 август. (ТАСС). Жанубий Вьетнам қўғирчоқ ҳукуматининг бош министри Нгуен Као Ки Филиппин президентининг таклифига биноан, бугун Манилага келди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Маниладан хабар беришича, Ки Филиппин президенти Маркос билан «Осиёдаги сиёсий проблемаларни ва иқтисодий масалаларни «муҳокама қилади, шунингдек Жану... [cut off]

Кейинги йилларда Польша Халқ Республикасида ўз-ўзига хизмат қилишга асосланган ... лакатда суперсамлар деб аталадиган йирик магазинлар ... шавадаги суперсам энг йирик озиқ-овқат магазинларидан ... нинг 80 процентдан кўпроғи тахланган ҳолда келади. Су... кўриниши.

ТИЛИ БОШҚА-Ю, ДИЛИ БОШҚ[А]

Ҳаммага маълум, табиий офат Тошкентнинг ҳуснига доғ туширди. Иттифоқимизнинг барча бурчакларидан минг-минглаб дили пок, қалби олов дўстларимиз ёрдамга келишди. Шулар орасида Куйбишев шаҳридан ҳам ўн беш ёш қурувчи Тошкентга — ҳашарга отланай деб турганда ўн олтинчи бўлиб Виктор ариза берди. «Дўстлик шаҳрини бунёд этишга жонимни фидо қиламан» деб ёзган эди у. Бошқалар ҳам Викторнинг куйиниб қилган ваъдаларига ишонишди. Унинг қўлларини сиқиб муваффақиятлар тилаб Тошкентга кузатиб қолишди. Виктор Тошкентга етиб келди-ю, муомаласи ҳам, юриш-туриши ҳам ўзгарди қолди. Ваъдаларини унут... [partly covered] ...ришмасданоқ ...ларда тенти... ...б ўртоқлари ...қиришмоқчи бўлганда Виктор ер тепиб ўшқирди:

— Сўнгги марта огоҳлантириб қўяй-ки, бугундан бошлаб менга гап тегизганнинг боши кетади. Ихтиёрим ўзимда. Сенлар билан ади-бади айтиб ўтиришга вақтим йўқ.

— Касбим бўёқчи деб бизни алдаган экансанда,— деди у билан келган бинокорлардан бири.

— Гапни калта қил, ҳозир тилингни кесаман,— тишларини ғижирлатди Виктор.

— Буни Куйбишевга қайтариб юбориш керак. Бизнинг номимизга доғ туширади, — деди кимдир ўрнидан туриб.

— Йўқ, тарбиялаб ўз сафимизга оламиз,— сўзга аралашди биров.

Виктор такрор синаш шарти билан қурувчилар орасида қолдирилди. Орадан кунлар ўтди. Виктор бирон кун ҳам ёлчитиб ишламади. Аксинча, ишга хоҳлаганда бориб, хоҳламаганда кайфи-сафога берилди. Ичиб олиб тегмаганга тегиб, теккан-га кесак отди.

Бир кун милиция младший лейтенанти М. Турғунов Викторни безорилик устида қўлга туширди. У ўз қилмишига яраша жазоланди. Бу ҳам безорига кор қилмади. Қамоқдан чиқди-ю, тўғри Проектная кўчасидаги қурувчилар ётоқхонасига бостириб кирди. Ишдан сўнг ухлаб ором олаётган Ҳошимовнинг ёқасидан олиб, кўккисдан мушт туширди. Кейин қўшни хонадагиларга ҳужум бошлади. Қурилишга ўзи билан бирга келган В. Момсик, А. Прохоровларнинг тўшаила... [cut off]

...рган бу ...ҳам айт... ...лиясини ...ндалиги-... ...ҳўрлар... ...тўғри... ...и. Энди ...па безо-...

...ЧЕВ,
...нинг

...АРНИНГ ТАҚДИРИ

...г бошларида мў... ...гига дучор бўл... ...нинг қолдиқлари ...б келган. Толас ...к қирғоқларида... ...арнинг қолдиқла... ...ли деворлар, ик... ...километрдан кўп... ...тепалик сақла...

...кимлар яшаган? ...муши, маданияти ... билан шуғулла... ...зистон Фанлар ... қадимий ша...ишга яқиндаги... ...хсус археоло...

Толас дарёсининг тор оқимида бундан ярим йил муқаддам катта тўғон қурилиши бошланган эди. Унинг орқасида 550 миллион кубометрдан кўпроқ сув сиғадиган сунъий сув омбори пайдо бўлади. У Қирғизистон ва Қозоғистондаги 130 минг гектар ерни сув билан етарли даражада таъминлаш учун зарурдир.

Қадимий Шельжи ана шу сув омборининг тўлқинлари остида абадий кўмилиб кетади. Бироқ, ҳозирча кунгача Қирғизистон ... ва археологла... [cut off]

[Left edge, partly covered:] ...Толас ...рида ...ғиз ...нинг ...асрла... ...рик ...лари... ...карво... ...мамла... ...ган ма... ...мушин... ...рини ... Ша... ...қадим... ...эритил... ...лари, ...ладига... ...сақлан... ...мурак... ...тахассисла... ...жалб этмо...

Ғ...ул шаҳри тобора ободонлашиб ...ркам тусга кирмоқда. Кейинги йилларда бу ерда ҳамма қулай шароитларга эга бўлган уй-жой бинолари қурилди. Суратда: шаҳарда қурилган янги биноларнинг кўриниши.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

[Partly covered:] Бутунит... тавкасини ... отпускалар... ларда ўтка... кентга жўна... Чиройли в... билан машғу... бировлар эса ... Ярим тунда ... ғирт маст бўл... наларга кириш... ланди. Буни э... дам олаётган ...

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ИСТИҚБОЛИ

МЕҲНАТ РОҲАТИ

Республикамиз қишлоқларида коммунистик янги анъаналар кенг қанот ёймоқда. Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз қишлоғи обод шаҳарчани эслатади. Пахтачиликдан келаётган катта даромад қишлоқ қиёфасини гўзаллашувига, колхозчилар турмуш даражасининг кўтарилишига замин бўлмоқда. 1963 йилда ҳар гектар ердан 15 центнердан ҳосил олинган эди. 1964 йилда 21,7 центнердан, 1965 йилдан эса 25,5 центнердан хирмон кўтарилди. 1963 йилда колхоз бўйича ҳар гектар ердан 478 сўм, 1964 йилда 710 сўм, ўтган йили эса минг сўм даромад олинди. Илғор агротехника ва фан ютуқларидан пахтачиликда унумли фойдаланиш натижасида йил сайин ҳосилдорлик ошмоқда, колхоз экономикаси тобора юксалмоқда.

Шу асосда колхозчиларнинг даромади ҳам йил сайин ошмоқда. Бир колхозчининг ўртача йиллик даромади 1963 йилда 566 сўмни ташкил этган эди. Ундан кейинги йили 935 сўмга кўтарилди. Бултур 1405 сўмни ташкил этди.

Қишлоқда ободончилик ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. 1966 йилнинг ўзида қишлоқ кўчаларидан 4 километрига асфальт ётқизилди, кўчанинг икки четига дарахтлар экилди. Қишлоқ марказида қад кўтарган колхоз правлениесининг янги биноси қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Алоҳида жиҳозланган хонада қишлоқ меҳнаткашлари учун кинофильм ва концертлар кўрсатилади. Хонадонлар ёппасига электрлаштирилган, радиолаштирилган. Қишлоқ меҳнаткашларидан 20 га яқин киши шахсий автомашинасига, 40 дан ортиқ киши турли маркада мотоциклларга эгадир. Қишлоқда 4 мингтадан ортиқ китоб фондига эга бўлган 2 та кутубхона аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Ўн йиллик мактабда қишлок меҳнаткашларининг 450 дан ортиқ фарзандлари таълим олмоқда.

Шуниси қувонарлики, илгари ёппасига саводсиз бўлган қишлоқ аҳолисининг фарзандлари олий таълим олмоқдалар. 60 дан ортиқ ёш олий маълумотга, 80 га яқин киши ўрта ва махсус маълумотга эгадир. Қишлоқнинг 40 дан ортиқ ёшлари турли олий ўқув юртларида ўқимоқдалар.

Қишлоқни ободонлаштиришда, айниқса қишлоқ депутатларининг роли катта. Колхоз раиси Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Умри Ҳасанова, область Совети депутати Маҳбуба Валихўжаева, район Совети депутати Саидаҳмад Усмонов ўртоқлар қишлоқ турмуши маданиятини юксалтиришда ибратли ишлар қилмоқдалар. Халқ хизматчиларининг ташаббуси билан 1965 — 1966 йилда қишлоқда янги магазин очилди, 5 та типовой уй-жой, ошхона, меҳмонхона, сартарошхона қурилди.

Бу ерда колхоз қишлоғининг ободончилигини ошириш учун барча тадбирлар кўрилмоқда.

Қ. ОРИПОВ.

ЖУРНАЛИСТЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

САМАРҚАНД, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Область журналистларининг конференцияси бўлиб ўтди. Каттақўрғон район «Зарафшон» газетасининг редактори Ф. Нуруллаев, «Ленин йўли» газетасининг бўлим мудири Н. Нарзуллаев, «Ленинский путь» газетасининг редактори Л. Корсунский, Ўзбекистон журналистлар союзининг вакили Қ. Узоқов ва бошқа ўртоқлар конференцияда сўзга чиқдилар.

Самарқанд область партия комитетининг секретари ўртоқ М. Ҳасанова қаламкашларнинг вазифалари ҳақида гапирди.

Конференцияда республика журналистлар союзи II съездига делегатлар сайланди.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

ИБРАТ

Вобкент район, Кумушкент қишлоқ Советидаги Пушкин номли ўрта мактабда янги ўқув йилига тайёргарлик тугалланай деб қолди. Тўртта янги синф хонаси ва физика, химия лабораторияси қошида қўшимча зоология, география, тарих-жамиятшунослик бўйича лаборатория ва амалий машғулотлар ўтказишга мослаштирилган фан кабинетлари қурилди. Бу лабораторияларни зарур ўқув-кўргазма материаллари билан жиҳозлашда Ботиров, Шомиев, Нуруллаев, Набиев ўртоқлар каби ўқитувчилар ташаббус кўрсатишди.

Ўқувчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш учун буфет ва бадиий ҳаваскорлик тўгарагига мослаштирилган шинам хона ажратилди. Парта ва доскалар ремонтдан чиқарилди.

Бундан ибрат олган Жданов, Крупская номли бошланғич мактабларда ҳам янги ўқув йилига тайёргарлик авж олдириб юборилди.

Ҳ. ҚОДИРОВ.
М. ВАҲОБОВА.
Бухоро области.

ХОРАЗМЛИКЛАР ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бутун бу ерга Хоразм область партия комитети секретари Р. Эшжонов раҳбарлигида ўзаро текшириш бригадаси келди. Улар автоном республика пахта далаларида бўлиб, 1966 қишлоқ хўжалик йилида олган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги билан танишадилар. Улар бир неча группага бўлиниб районларга жўнаб кетишди.

МУРОСАСИЗЛАР СИГНАЛИ

ИНСОН ХОТИРАСИ АЗИЗ

Хатирчи район марказининг шарқ томонидаги қабристон халқ кучи билан ободонлаштирилган, турли дарахт ва гуллар экилиб, кўкаламзорлаштирилган. Қабрларга марҳумларнинг исми ва фамилияси ёзилган тахтачалар қўйилган. Унча катта бўлмаган, уч гектарли бу қабристоннинг атрофларига девор олинган.

Лекин Киров номли колхоз правлениеси Зарафшон дарёсининг баланд қирғоғига жойлашган ана шу қабристонга борадиган йўлларни бузиб, экинзор ерларга қўшиб юборди. Қабристон ҳаробага айланмоқда.

Биз бу ҳақда район ташкилотларига бир неча марта мурожаат этдик. Лекин бизнинг ҳақли талабимизга улар эътибор бермаётирлар.

Бир группа меҳнаткашлар номидан:
А. МИРЗАЕВ, С. ЮСУПОВ, М. ДАВИДОВ ва бошқалар.

...ринбосарлари — ...331218. ...аганда ... Масъул ... 4. Адабиёт ва санъат — ... Фан, Стенография — ... Корректура — ...

...машриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри ...

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

Шаҳримиз мардликка қадамжо қутлуғ жойга айланди. Ватанимизнинг узоқ-узоқ бурчакларидан бинокорларнинг гули келиб ишламоқда бу ерда. Улар зилзила оқибатларини тезроқ тугатишда тошкентлик биродарларига астойдил ёрдам бермоқдалар, янги-янги шинам ва гўзал уй-жой биноларини ўз маблағлари ва материалларидан қуриб бермоқдалар. Қон-қардошларимиз қатори Болтиқ бўйидан келган литвалик бинокорлар ҳам шу кеча-кундузда Чилонзор массивида дўстлик биноларини бунёд этмоқдалар. Улар ишни уч сменада ташкил этиб, Улуғ Октябрнинг 49 йиллик байрамига қадар 300 хонадонни бошпана билан таъминлашга аҳд қилишган.

Суратларда: 1. Литва қурилиш поездининг ҳориб-чарчамас бетончиси Бируте Сидоренко. 2. Владас Шавелис бошқараётган бинокорлар бригадаси қурилишда энг илғор ва аҳил коллективлардан ҳисобланади. Бу абжир йигит бошқараётган бригада азаматлари смена топшириқларини доимо ортиғи билан адо этишади. 3. Дастлабки 100 квартирали бино кўзга кўриниб қолди. Унинг ёнгинасида ҳадемай мана шундай иккинчи бино қад кўтаради.

И. Глауберзон фотолари.

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Украина бинокорларининг Чилонзор шаҳарчасидаги ёзлик эстрадани 10 августда лиқ тўлдирган кишилар орасида шу шаҳарда яшовчи аҳоли билан бир қаторда бошқа шаҳарлардан келган меҳмонлар, Тошкент меҳнаткашларининг вакиллари ҳам кўп эди. «Украина билан Ўзбекистон» деган мавзуда ўтказилган дўстлик кечасида Ўзбекистон давлат филармониясининг бош бадиий раҳбари Т. Жумаев икки қардош республика маданий алоқаларининг ривожланиши тарихига доир кўпгина мароқли маълумотларни айтиб берди. Ватан урушининг қатнашчилари Улуғ Ватан уруши фронтларида гитлерчилар Германиясига қарши курашда икки қардош халқнинг дўстлиги қандай мустаҳкамланганлиги ва чиниққанлигини эсладилар. Украина бинокорлари янги квартираларнинг калитларини тошкентлик дўстлар қўлига тезроқ топширмоқ учун ҳамма чораларни кўришга ваъда бердилар. Кеча қатнашчилари «Ўзбекистон бўйлаб», «Баҳор» рақслари, «Зокировлар оиласи куйлайди» деган рангли фильмларни завқланиб томоша қилдилар.

(ЎзТАГ).

Қардош пахтакорлар мусобақаси

ОЗАРБАЙЖОН ДАЛАЛАРИДА

Яқинда Ўзбекистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси гўзал диёр — Озарбайжонда бўлдилар. Улар мусобақадошлар даласини бир ҳафтадан ортиқ кездилар. Ширвон водийси, республиканинг ғарбий районлари, Нахичеван Автоном республикасидаги 29 район, 150 га яқин колхоз, 14 та совхоз ва 460 бригаданинг иши билан танишдилар. Шу билан бирга, ўзбек пахтакорларининг вакиллари Озарбайжонда ўз дўстлари — минглаб ажойиб пахта усталари, хўжаликларнинг миришкор раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, деҳқончиликнинг жонкуяр захматкашлари билан дўстона, самимий суҳбатлар ўтказдилар.

Озарбайжон халқининг «Дарахт илдизи билан, инсон дўсти билан кучли», деган ғоятда қимматли ўгити бор. Шунинг учун ҳам ўзбек пахтакорлари вакилларининг Озарбайжонга бориши катта дўстлик байрамига айланиб кетди. Ўзбекистонлик гўнаклар—меҳмонлар қаерда бўлишмасин, неча юзлаб колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, чорвадорлар уларни иззат-ҳурмат билан кутиб олдилар.

Озарбайжон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 325 минг тонна пахта, 120 минг тонна дон, 67 минг тонна гўшт, 150 минг тонна сут, 8 минг тонна жун ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш мажбуриятини қабул қилганлар. Азамат деҳқонлар ғалла тайёрлаш юзасидан республика бўйича олинган мажбуриятни шараф билан адо этдилар. Шунингдек, сут, тухум ва жун сотиш етти ойлик топшириғини ҳам муддатидан илгари ортиғи билан бажардилар. Лекин ҳали катта бир довонни босиб ўтиш керак. Бу мўл-кўл «оқ олтин» етиштириш ва уни вақтида йиғиб-териб, Ватан хазинасига топшириш вазифасидир.

Қардош пахакорларимиз бу йил ҳам об-ҳавонинг каттагина машаққатларига дуч келибдилар. Кўпчилик майдонлардаги ғўзани дўл уриб кетибди. Лекин бу қийинчиликларни мардларча бартараф этган ҳамкасбларимиз социалистик мажбуриятни тўла таъминлайдиган даражада ҳосил тўплай олганлар.

Ўзбекистон пахтакорлари қардошлар даласини кезар эканлар, карталарнинг тозалигидан, ўт босган майдон деярли йўқлигидан айниқса хурсанд бўлдилар. Шунингдек, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кўрилаётган тадбирлардан мамнун эканликларини таъкидладилар.

— Ўзбек пахтакорларидан миннатдормиз—дейишади озарбайжонликлар — сизларнинг илғор тажрибангиз, пахтачиликни юксалтириш йўлида кўрсатаётган жасоратингиз биз учун намуна бўляпти. Бир учрашувда Нахичеваннинг Ильич районидаги Жданов номли колхоз раиси Бағир Қулиев: «Сизлар бизга пахтачилик соҳасида йўлбошлик қиляпсизлар», деди.

Шу райондаги Меҳди Гусейнзода номли колхознинг донгдор бригада бошлиғи, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Баҳор Толибованинг ажойиб ишларидан ҳаммамиз мамнун бўлдик. Бу бригада бир неча йилдан буён гектаридан сурункасига 50 центнердан ошириб пахта ҳосили олмоқда. Ўтган йили 51,5 центнердан хирмон кўтарибди. Баҳор Толибова бир неча бор Ўзбекистонда бўлган. Бу ерда илғорлар билан учрашган. Турсуной Охунова, Саодат Гулаҳмедова ва бошқалар билан дўстлашиб, уларнинг тажрибаларини ўрганган. Унинг дўстлари фақат Ўзбекистонда эмас, Тожикистонда ҳам, Туркманистонда ҳам, Арманистонда ҳам бор. Толибова яқинда арман дугонаси Арзвик Арутюняндан мактуб олди. Мактубда, у ҳам бу йил ўзи бошлиқ бригадада гектаридан 50 центнер ҳосил олиш учун курашга астойдил бел боғлаганини айтибди.

Озарбайжонда эндиликда илғор хўжаликлар, Баҳор Толибова каби моҳир пахта усталари кўпайиб, сафи кенгайиб бормоқда. Биз Ильич районидаги Жданов номли, Меҳди Гусейнзода номли, Нахичеван районидаги Ленин номли, Пушкин районидаги Тельман номли, Самад Вургун номли, Собиробод районидаги «Правда», Салян районидаги «Октябрь» колхози ва 1- совхозда, Касум Исмоилов районидаги «Озарбайжон», Шамхўр районидаги Ленин номли, «Шафақ», Мирбашир районидаги «Ўзбекистон», «Правда» колхозлари ва бошқа юзлаб хўжаликларда юқори ҳосил учун қизғин кураш авж олдирилганлигини кўриб қувондик. Бу колхоз ва совхозларда агротехника қоидаларига тўла риоя қилинмоқда, натижада далалар ўтдан бутунлай тозаланган, ғўзаларнинг ўсиши, ривожланиши, ҳосил тўплаши интенсив равишда бормоқда.

— Сув — ғўзанинг қони, жони дейишади озарбайжонлик пахтакорлар ҳам. Сув билан экин яшнайди, ҳосил тўплайди, лекин ана шу сув туфайли ҳар қандай ниҳол барбод бўлиши ҳам мумкин. Гап ана шу гавҳардан тўғри фойдаланишдадир.

Биз пахта далаларини кезар эканмиз, қардошларимизнинг суғориш ҳақидаги ана шу гаплари ҳамманинг диққат-эътиборида эканини сездик. Жданов районидаги Ленин номли совхознинг СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сардор Эмиралиев бошлиқ бригадаси иши айниқса мақтовга лойиқ. Бу ерда суғоришда сифонлардан кенг фойдаланилмоқда.

Озарбайжон қишлоқларининг ажойиб меҳнатсевар халқи чиндан ҳам фидокорлик кўрсатиб ишламоқда. Унинг яратувчилик меҳнати бизни мафтун этди. Бироқ, ана шундай катта ишлар билан бир қаторда, баъзи жиддий нуқсонларга ҳам йўл қўйилмоқда. Республиканинг айрим колхоз ва совхозларида пахтадан юқори ҳосил кўтариш учун, мавжуд бўлган имконият ва резервлардан етарли фойдаланилмаётгани кўзга ташланди. Бу нуқсонлар айтилганда озарбайжонликлар мамнуният билан эшитиб, уни тезда тугатажакларини изҳор қилдилар.

Озарбайжонда бу йил машина теримига қандай ҳозирлик кўрилмоқда? Ана шу савол бизни қизиқтиряпти. Ўтган йил бу соҳада дастлабки қадам қўйилди. Масалан, Самад Вургун номли хўжаликда ҳосилнинг 76 проценти машинада териб олинди. Шу колхознинг баъзи бригадаларида 90 процент майдондаги пахта машинада терилди. Республика пахтакорлари бу йил 60 минг тонна пахтани агрегатлар билан териш мажбуриятини олганлар. Ҳамма ерда шунга яраша иш кетаётганини ўз кўзимиз билан кўрдик. Ҳеч шубҳа йўқки, улар ҳам бу йил машина теримида кескин бурилиш ясайдилар.

Совет Озарбайжони барча қардош республикалар қаторида коммунистик қурилишнинг олдинги сафларида бормоқда. Уларнинг бизга кўрсатган иззат-ҳурмати, меҳмондўстлиги ва саховат қалблилиги бутун вужудимизга туташиб кетгандек туюлди.

Н. МАННОНОВ — Ўзаро текшириш бригадаси бошлиғи, Ленин орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институтининг директори.

Ғ. БЕРДИНАЗАРОВ,
Боёвут район ижроия комитетининг раиси.

Я. ТУХТАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ОЗАРБАЙЖОН ДЕҲҚОНЛАРИ БУ ЙИЛ ОНА-ВАТАНГА 325 МИНГ ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТОПШИРИШГА ҚАРОР БЕРИШГАН.

●

ШУНИНГДЕК УЛАР 67 МИНГ ТОННА ГЎШТ, 150 МИНГ ТОННА СУТ, 8 МИНГ ТОННА ЖУН ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ СОТИШГА АҲД ҚИЛИШГАН.

●

ҒАЛЛАКОРЛАР ЭСА, 120 МИНГ ТОННА ДОН СОТИБ, ЮКСАК МАРРАНИ ҚЎЛГА КИРИТДИЛАР.

БУГУН ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ

ЁШЛИК ВА ГЎЗАЛЛИК БАЙРАМИ

Бу йил Бутуниттифоқ физкультурачилар куни совет халқининг сиёсий ва меҳнатдаги кўтаринкилиги авж олиб кетган бир вазиятда байрам қилинмоқда. Физкультура ва спорт коммунизм қурувчиларнинг ёш ва соғлом авлодини тарбиялашда муҳим восита бўлиб қолди.

Ўтган етти йиллик совет жамияти ҳаётининг ҳамма соҳаларида, шу жумладан кишиларимизни жисмоний тарбиялаш соҳасида ҳам янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан нишонланди. Шу давр ичида республика физкультурачилари сони икки баравар кўпайди.

Физкультура ва спорт билан шуғулланувчи мактаб ўқувчиларининг сони ўтган етти йил ичида икки баравар ортди. Республика қишлоқ физкультура ташкилотларида катта ўзгаришлар бўлди. Уларнинг сафи ҳам 1959 йил билан 1965 йил орасида икки марта ўсиб 376,7 минг кишига етди.

Колхозлар ва совхозлар экономикасининг тобора юксалаётганлиги, социалистик қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳаётининг моддий ва маданий савияси борган сари ўсаётганлиги қишлоқ аҳолиси орасида физкультура ва спортни ривожлантириш учун реал имкониятлар яратмоқда. Бўка ва Оққўрғон районлари марказида «Политотдел», Димитров номли, Свердлов номли колхозларда стадионлар қурилиб, фойдаланишга топширилгани бунинг далилидир. Шунингдек Андижон областининг Ленин Учқўрғон, Москва районларида, Сирдарё областининг «Пахтаорол» совхозида ҳам стадионлар ишга туширилди.

Андижон областидаги «Савай» совхози, «Правда Востока», «Москва» колхозлари, Тошкент областидаги Свердлов номли, Куйбишев номли ва «Қизил Ўзбекистон» колхозлари, Фарғона областидаги «Бешариқ», Ҳамза Ҳакимзода номли совхозларнинг коллективлари спорт мусобақаларида актив катнашмоқдалар.

Республикамиз колхоз ва совхозларига физкультура инструкторлари учун штат ажратиб бериш масаласи ҳал этилди. Масалан, республикамизда ҳозир мингга яқин физкультура инструкторлари ишлаб турибди. Бироқ қишлоқда физкультура ҳаракати жуда суст. Қишлоқ аҳолиси шаҳар аҳолисидан анча кўп бўлишига қарамай, республикада спорт ва физкультура билан шуғулланувчиларнинг атиги 17 процентини қишлоқ физкультурачилари ташкил этади.

Кўпгина шаҳарларда уй-жой бошқармалари ва маҳаллаларда спартакиадалар ўтказиш одат тусига кириб қолди. Болалар ҳовли командаларига кўпроқ эътибор берилмоқда. Тошкент, Наманган, Чирчиқ, Навоий ва бошқа шаҳарларда бир неча йилдан бери аҳолининг истиқомат қилиб турган жойида шаҳар спартакиадалари ўтказиляпти.

Республикамиз шаҳар ва қишлоқларидаги аҳолини физкультура ва спортга янада кўпроқ жалб этиш — республика физкультура ташкилотлари ва бутун спорт жамоатчилигининг энг муҳим вазифасидир.

Ф. ШОКИРОВ,
Ўзбекистон ССР спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи раисининг ўринбосари.

Суратда: Тошкентдаги Ленин номли хотин-қизлар педагогика билим юртининг студентлари Манзура Нурбоева (чапда) ва Дилором Зиёвиддинова биринчи разрядли велосипедчилардир.

М. Нуриддинов фотоси.

Суратда: Николай Сикориков ядро ирғитишда республика чемпиони бўлди. А. Угай фотоси.

Суратда: «Пахтакор» командасининг ҳужумчиси Геннадий Красницкий. В. Иванов фотоси.

ЯНГИ НОМЛАР

Республикамизнинг спортчиларидан бир группаси яқинда жаҳон, Иттифоқ ва Европа миқёсида ўтказилган турли спорт турлари бўйича мусобақаларда қатнашиб, ажойиб кўрсаткичларга эришдилар. Қуйида биз ана шу ғолиблар ҳақида ҳикоя қиламиз.

ВЛАДИСЛАВ КРЕСТЬЯННИКОВ

Владиславни республика ДОСААФ жамиятининг аъзолари яхши танишади. У парашют билан сакраш бўйича турли масофаларда республика, иттифоқ чемпиони унвонини олган эди. Владислав Крестьянников яқинда Берлин шаҳрида ўтказилган жаҳон биринчилигида чемпион унвонини олди.

АКА-УКА КОЛЮШЕВ

«Динамо» спорт жамиятининг аъзолари ака-ука Колюшевлар велосипед спорти билан бир неча йилдан бери шуғулланадилар. Яқинда Тула шаҳрида СССР биринчилиги учун велосипед мусобақалари бўлиб ўтди. Бу мусобақада ҳамшаҳарларимиз 75 километр тандем пойгасида қатнашиб, Михаил биринчи ўринни эгаллаб, олтин медаль билан мукофотланди, укаси Алексей эса бронза медали олди.

ХОЛМАТ СОДИҚОВ

Фарғонада Холмат Содиқовни жуда кўпчилик танийди. Холмат Содиқов мактабда ўқиб юрган вақтидаёқ бокс билан шуғуллана бошлади. У область ва республика мусобақаларида бир неча бор қатнашиб, олдинги ўринларни олиб келди. Минск шаҳрида бўлиб ўтган бешинчи Бутуниттифоқ студентлар мусобақасида Холмат Содиқов маҳоратини кўрсатиб, рақибларига кетма-кет зарба берди. Кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлган Содиқов олтин медаль билан мукофотланди.

НАТАША УСТИНОВА, ТАМАРА РИЛОВА

Наташа, Тамара — бу икки қизни республикамиздагина эмас, Иттифоқимиз сузувчилари ҳам яхши танийди. СССР халқлари спартакиадасида мамлакат биринчилиги учун ўтказилган сузиш мусобақасида бу икки дугона фақат биринчи ўринларни олиб республикамиз спортчилари шарафини улуғлаган эдилар. Бир, икки йил вақт ўтди. Яқинда ўтказилган 200 метр ва 400 метр масофага сузишда Наташа Устинова иккита кумуш медали, Наташанинг дугонаси Тамара Рилова эса бронза медали билан тақдирланди.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

● Бу йил Ўзбекистон физкультурачиларининг сони 1 миллион 700 минг кишига етди. Шулардан 4 спортчи халқаро спорт мастери деган фахрли унвон олишга сазовор бўлди.

● Шу йилнинг 6 ойи давомида Ўзбекистонда 46 СССР спорт мастери, 51 спорт мастерлигига кандидатлар тайёрланди.

● Ҳозир Ўзбекистондаги Бутуниттифоқ категорияли судьялар сони 31 кишига етди. 7 кишига СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери унвони берилди.

● Шу кеча-кундузда Ўзбекистон спортчиларининг маҳоратини ошириш йўлида 74,9 минг жамоатчи инструктор, 72,5 минг судья хизмат қилаётир.

● Республикамизда спорт иншоотларининг сони 12.263 га етди. Физкультура коллективларининг сони эса 7627 га боради.

● Қишлоқ спортчиларининг сони 376,7 мингдан ошиб кетди. Республикада хотин-қиз спортчилар сони 5.221 кишини ташкил қилади.

● 18 олимпиада ўйинида ҳамшаҳарларимиздан Салимова, Бабанина, С. Диамидов, Н. Устинова, М. Колюшевлар қатнашиб, юқори кўрсаткичларга эришдилар.

«ШАЙБА» УСТУН КЕЛДИ

Республикамизда «Пахтакор»нинг муносиб ўринбосарлари етишиб чиқмоқда. Кўча командаларининг «Ленин учқуни» газетаси мукофоти учун ўтказилган мусобақаси юқоридаги фикримизнинг исботидир.

«Чарм тўп» клубининг аъзолари бўлган неча юзлаб кўча командалари финалга чиқиш учун ўзаро курашдилар. Областлардаги энг кучли командалар — финалчилар аниқлангандан сўнг эса республикамиз пойтахти Тошкентда сўнгги этап мусобақалари ўтказилди. Ёш футболчилар кураши беш кун давом этди. Финал мусобақаларида қатнашаётган ҳар бир команда ўз группасида ғолиб чиқишга ва финал ўйинида қатнашишга ҳаракат қилди. Ҳар иккала кичик группадаги ўйинлар тугади. Тошкентнинг «Шайба» ва Самарқанд шаҳрининг «Гром» командалари мусобақада ғалаба қозониб, финалга чиқдилар.

11 август куни «Пахтакор» стадионида биринчи ўринни эгаллаш учун бу командалар ўзаро учрашдилар. Кескин кураш билан ўтган бу қизиқарли учрашув 4:1 ҳисоби билан «Шайба» командаси фойдасига ҳал бўлди. «Шайба» командасининг аъзолари майдонда чаққон ва ҳушёр ҳаракат қилдилар. Улар громчиларга нисбатан ўз маҳоратларини тўла ишга солиб, жисмоний жиҳатдан устун эканликларини исбот этдилар. Энди «Шайба» командаси Харьков шаҳрида бошқа иттифоқдош республикаларнинг ғолиб кўча командалари билан учрашиб, республикамиз кичик футболи шарафини ҳимоя қилади. Биз ёш футболчиларимизга бундан кейин ҳам катта муваффақиятлар тилаймиз.

Ўрни келганда шуни ҳам айтиш керакки, республика пионерлар газетаси «Ленин учқуни» болалар ўртасида бундай спорт мусобақасини уюштириб, жуда яхши иш қилган. Бу—мактаб ўқувчиларида спортга муҳаббатни оширишга ёрдам беради.

ТИНГЛАБ, ИБРАТ ОЛИНГ

Тарбия мавзуида

Бугунги совет кишисининг характери — оловларда тобланган, ўт ва синовларда ўзини кўрсатган, ҳар бир ишга қодир, партия ва давлат кўрсатмаларини қойил қилиб ўринлатаётган, инсонпарвар ва интернационалчи киши характеридир. Ҳозир кишиларимизда ахлоқий софлик, маънавий юксаклик, шунингдек ана шу руҳий бойлик замирида ўлкамизни файзли, Ватанни қудратли қилиш, халққа тағин ҳам кўпроқ фойда келтириш иштиёқи камол топмоқда.

Тошкент область «Билим» жамияти ҳам ўз фаолиятини республикамиз меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашдек муҳим масалага қаратяпти. Жамият партия қарорлари ҳамда съезд материалларини пропаганда қилишда хилма-хил воситалардан фойдаланяпти. Шундай воситаларнинг бири — жойларда қизиқарли кечалар уюштириш ва бу кечаларда турли касб эгалари билан учрашувлар ўтказишдир.

Аниқ бир тема, маълум соҳа бўйича ўтказилган бундай кечалар ўз самараларини беряпти. Масалан, Калинин районида, Ўрта Чирчиқ ҳамда Юқори Чирчиқ районларида ўтказилган «маданий турмуш учун» кечалари ҳаммани тўлқинлантирди.

Маълумки, ахлоқ ва одоб ўсмирларни тарбиялаш, буюк инқилобий анъаналарга садоқат, оила ва муҳаббат каби масалалар ҳаммани қизиқтиради. Ўрта Чирчиқда ўтказилган «Она мадҳияси» кечасида шу замонавий тарбия масалалари диққат марказида турди. Бу масалалар юзасидан, ўн беш етим болани тарбиялаб вояга етказган Ш. Шомаҳмудов, олимлардан тарих фанлари кандидати А. Раззоқов, педагогика фанлари кандидати Н. Валиева, Низомий номли институтнинг ўқитувчиси Х. Шосултонов ва жамиятнинг масъул секретари М. Эшхўжаевлар минбарга чиқиб, оддий колхозчилар, пахтакорлар ва мактаб ўқитувчиларига тарбияга оид мулоҳазаларини гапириб бердилар.

Дарҳақиқат, ҳақиқий турмуш ҳақида гап кетаётганда онани унутиб бўладими, Она!.. Бу ҳақда ўтмиш шоирларимиз не-не қўшиқлар тўқиганлар. «Она мадҳияси» кечасида сўзга чиққан колхоз раиси, республикада хизмат кўрсатган механизатор, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Умри Ҳасанова «Биз бундай тематик кечалардан ғоят хурсандмиз, чунки бу кечалар болаларимизни онага муҳаббат, Ватан ва халққа садоқат руҳида тарбиялайди», деганида тамоман ҳақли эди.

Кечага юристлар, экономистлар, медицина олимлари, педагоглар, философлар меҳмон бўлиб боришди.

Маданий турмуш! Бу сўзларнинг маъноси ўша кечада атрофлича муҳокама қилинди. Бугунги турмушимиз, электр нурларидек чароғон бахтли ҳаётимиз эъзозланди, айрим эскилик сарқитлари, ҳамон турмушимизга доғ бўлиб тушаётган ёмон одатлар, хурофот ва бидъатлар кескин қораланди.

Илмий ходимлар Асолат Қодирова, Музайяна Алавия, Шарифа Абдуллаева, маданиятли киши қандай бўлади, деган мавзуда гапиришди. Республика «Билим» жамияти правлениеси раисининг ўринбосари, тарих фанлари кандидати Қодир Фозилхўжаев эса, маданият ниқоби остидаги айрим номаъқул одатлар, баъзи кишилар турмушидаги хунук томонларни мисоллар билан танқид қилдилар.

«Билим» жамияти ташаббуси билан ўтказилган ибратли кечалар халқ ўртасида кенг ёйиляпти, кишиларни коммунизм руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнаяпти, улар бугунги кунда партия ва ҳукуматимиз олиб бораётган улкан тадбирларни пропаганда қилишнинг таъсирчан минбарига айланяпти.

Ж. МУМИНОВ,
«Билим» жамияти Тошкент область бўлимининг ходими.

Футбол

КУБОК ДУРАНГНИ СЕВМАЙДИ

Ўйиннинг 52-минутида тезлик билан келаётган Красницкий тўпни узоқдан майдон бурчагида турган Иброҳимовга аниқ узатиб берди. Иброҳимов ўз навбатида чаққонлик билан олдинга ўтиб ҳимоячини алдади ҳамда тўпни дарвозага йўналтирди. Баужа тўпни дарвозага киргандан кейин сезиб қолди.

СССР кубоги учун «Пахтакор» стадионида ўтказилган «Пахтакор» — ЦСКА ўйинида ҳисоб ана шундай очилди.

Ўйиннинг биринчи ярмида пахтакорчилар анча яхши ўйнаган бўлсалар ҳам, кўпгина қулай имкониятлардан фойдалана билмадилар. Красницкий билан Иброҳимов қатор хатоларга йўл қўйдилар. Аммо ўйиннинг иккинчи ярмида бу ҳар иккала ҳужумчи жонкуярлик кўрсатиб, ўзларини оқлаб олдилар.

Ўйиннинг 73-минутида Красницкий киритган тўп «Пахтакор»га 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишга имкон берди. Шундай қилиб, москвалик армия футболчилари, кубок мусобақаларидан чиқиб кетдилар.

Тошкент сейсмик станцияси хабар беради

11 август соат 5-23 минутдан 12 август 5-23 минутгача Тошкент шаҳрида уч марта ер қимирлади, икки марта 2 баллдан кам ва бир марта 3 балл даражасида ер қимирлади. Шундай қилиб, Тошкентда 26 апрелдан то шу бугунгача 630 марта ер қимирлаган.

ОБ-ҲАВО

Бугун Ўзбекистоннинг кўпчилик районларида ҳавонинг ўзгариб туриши кутилади. Тошкент ва Сирдарё областида деярли ёғингарчилик бўлмайди, Фарғона водийсида ёмғир ёғиб ўтиши, момақалдироқ бўлиши кутилади. Шимолий томондан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси 17-22, кундузи 30-35 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб турсада ёғингарчилик бўлмайди, момақалдироқ бўлиши кутилади. Кечаси 18-20, кундузи 31-33 даража иссиқ бўлади.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

УРУГВАЙ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XIX СЪЕЗДИДА

МОНТЕВИДЕО, 11 август. ТАСС мухбири **Е. Ельшов** хабар беради:

Уругвай Коммунистик партиясининг XIX съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Делегатлар Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини муҳокама қилишга киришдилар. Музокараларда пойтахт ва вилоятлардаги партия ташкилотларининг вакиллари — ишчилар, деҳқонлар, студентлар, интеллигенция вакиллари қатнашмоқдалар. Улар ўз иш тажрибаларини ўртоқлашмоқдалар, ўз ташкилотларининг ўсиши тўғрисида, меҳнаткашларнинг бирлиги учун курашда коммунистларнинг роли қандай ошиб бораётганлиги ҳақида гапирмоқдалар.

10 август кечки мажлисда қардош партиялар — СССР, АҚШ, Чили, Италия коммунистик партияларининг делегатлари табрик нутқи сўзладилар.

Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Родней Арисменди КПСС делегациясининг раҳбари, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси В. С. Толстиковга сўз берди. Барча делегатлар ўринларидан туриб гулдурос қарсак чаладилар ва «Яшасин Ленин партияси!», «Яшасин Совет Иттифоқи!» деб хитоб қиладилар.

В. С. Толстиков бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турган ўз нутқининг охирида КПСС Марказий Комитетининг табригини ўқиб берди. Делегатлар ва меҳмонлар табрикни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Бу — Уругвай коммунистлари билан совет коммунистлари ўртасидаги самимий муносабатларни, ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликни ёрқин ифода этар эди.

Съездда Куба, Болгария, Венгрия, Польша, Руминия, Германия Демократик Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси, Франция коммунистик ва ишчи партияларидан, Вьетнам меҳнаткашлар партиясидан олинган табрик телеграммалари ўқиб берилди.

Уругвай Коммунистик партиясининг XIX съезди халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги, пролетар интернационализми шиори остида, революцион Куба билан ва қаҳрамон Вьетнам халқи билан бирдамлик шиорлари остида ўтмоқда. Делегатлар ўзларининг порлоқ истиқболи учун курашаётган халқларга кўрсатаётган ёрдами учун КПСС сиёсати ва Совет ҳукуматидан миннатдор эканликларини айтдилар.

АҚШНИНГ 1.322 ТА САМОЛЁТИ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 11 август. (ТАСС). Бугун Катба ороли (Хайфон яқинида) ва Куангнинг вилояти тепасида Американинг яна иккита самолёти уриб туширилди, дейилади ВИА агентлигининг хабарида.

Шундай қилиб, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси тепасида уриб туширилган Америка самолётларининг сони жами 1.322 тага етди.

ТУРМУШ ВА МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИНИ ЯХШИЛАШ УЧУН

ИТАЛИЯ

РИМ. Шаҳар транспорти ходимларидан 150 минг кишининг забастовкаси бутун Италияда жипс ва уюшган ҳолда ўтди. Иш ташловчилар янги меҳнат битимининг тузилишини, иш ҳақининг оширилиши ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

КАНАДА

ОТТАВА. Канадада забастовка ҳаракати кенгайиб бормоқда. Бу ҳаракат саноатнинг янгидан-янги тармоқларига тобора ёйилмоқда.

Ҳозирги вақтда тўқимачилардан 5 минг киши, консерва саноати ишчиларидан 4.300 киши, Квебек шаҳри яқинида гидроэлектростанция қурилишида банд бўлган ишчилардан 4.500 киши ва Британия Колумбияси вилоятидаги дурадгорлардан 7 минг киши иш ташлаган.

Меҳнаткашлар иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

ИРЛАНДИЯ

ЛОНДОН. Ирландия пойтахти — Дублинда шаҳар транспорт бошқармаси ремонтчиларидан 800 га яқин киши яна забастовка эълон қилди. Улар ҳозирги вақтда Ирландия автобусчилари меҳнат шароитини яхшилаш ва иш ҳақини ошириш учун олиб бораётган курашни давом эттирмоқдалар. Яқинда автобус ҳайдовчиларнинг забастовкаси бутун мамлакатда автобус ҳаракатини тўхтатиб қўйди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СССР билан Ироқ ўртасида иқтисодий ва техника ҳамкорлиги тўғрисидаги шартнома бундан етти йил муқаддам имзоланган эди. У муваффақиятли равишда бажарилмоқда. Шартномага биноан Ироқ Совет Иттифоқидан автомашиналар, асбоб-ускуналар, станоклар сотиб олди. Суратда: Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган «Москвич» ва «ГАЗ» автомобиллари Бағдод кўчаларида.

Л. ВОЛЬНОВ фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Ҳиндистон. Калькутта шаҳридаги ЮСИА (АҚШ информация агентлиги) кутубхонаси биноси олдида 500 га яқин аёл — уй иши билан шуғулланувчи аёллар, ишчилар, хизматчилар АҚШ авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси шаҳар ва қишлоқларини бомбардимон қилишларига қарши норозилик намойиши ўтказдилар.

АП—ТАСС фотоси.

Кеннедини ўлдириш тафсилотлари ҳақида

АМЕРИКА ПУБЛИЦИСТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БОНН. Америка публицисти Д. Жостен АҚШ президенти Кеннеди 1963 йил ноябрь ойида «Сўққабош Освальд» томонидан ўлдирилгани йўқ, балки «ўнг кучлар фитнасининг» қурбони бўлди, деди.

Матбуотда босилган хабарларда айтилишича, ўзининг «Кеннедининг ўлдирилиши ҳақидаги ҳақиқат» номли китоби босмадан чиқаётганлиги муносабати билан Франкфурт-майндаги матбуот конференциясида гапириб, Д. Жостен президент Кеннедининг ўлдирилиши ҳақидаги расмий тахминни ўз ичига олган «Уоррен комиссияси»нинг доклади «мудҳиш ёлғонгарчилик»дан иборатдир, деган фикрни билдирди. Д. Жостен ўтган ҳафта Цюрихда унинг ёнидан Кеннедининг ўлдирилишига доир тафсилотлар ҳақидаги қимматли хотираларни ва китобларни ўғирлаб кетганликларини айтди. Бундан ташқари, полиция уни қамаб қўйиб, психиатр врачга сўроқ қилдирган, ўша врач Д. Жостенни Цюрихдаги асабий касалликлар клиникасига жойлаштириш ҳақида фармойиш берган. Американлик публицист клиникадан қутулиб чиқишга муваффақ бўлганидан кейин Швейцария полицияси унинг Цюрих шаҳри ва Кантони территориясида туришини тақиқлаб қўйган.

Д. Жостен мана шу ҳангомаларда «АҚШ элчихонаси билан Америка разведкаси муайян роль ўйнади» деган гапни комил ишонч билан айтган.

(ТАСС).

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.55 — Озодалик — саломатлик гарови, 8.25 — Концерт (физкультурачилар учун), 9.30 — Маршлар, 9.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (тож.), 10.30 — Концерт, 11.10 — Халқ контролёрлари, 11.25 — Оркестр куйлари, 12.15 — Спорт эшиттириши (рус.), 12.30 — Қўшиқлар, 12.50 — Украина радиоси эшиттириши, 13.30 — Фортепьяно куйлари, 16.15 — Концерт («Пахтакор» командаси футболчилари талабига мувофиқ) 17.20 — Уйғур куйлари, 18.10 — Концерт, 19.20 — Озарбайжон куйлари, 20.00 — Эстрада-рақс концерти, 21.20 — Концерт (спортчилар талабига мувофиқ), 22.10 — Эстрада концерти, 23.10 — «Алла» қўшиқлари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

Бутуниттифоқ физкультурачилар куни

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Телевизион янгиликлар** (ўзбек ва рус тилларида).

Рус тилида: 17.25 — **Лайлак боласи, Қурбақача дадасини қидиради** (болалар учун).

Ўзбек тилида: 17.45 — **Кумуш тренер** (бадиий фильм).

19.20 — **Байрамингиз муборак, қурувчилар** (эшиттириш ва концерт).

21.45 дан — **Москва кўрсатади** (тажриба тариқасида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе кўрсатади.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади** (тажриба тариқасида).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/VIII да **Ўғил уйлантириш**, 14/VIII да **Тошболта ошиқ**. Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади.

ОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Сувда сузувчи, чўл ва ботқоқ қушларини, шунингдек жайра ва бўрсиқларни, тўнғиз, тоғ така ва айиқларни (лицензия-ижозатга мувофиқ) Ўзбекистон ССРнинг ҳамма овчилик хўжаликларида **10 сентябрь шанба куни соат 18 дан 11 декабргача**

ОВ ҚИЛИШ МУМКИН

БЕДАНАНИ овчилик ити билан якшанба куни 14 августдан овлаш рухсат этилган.

Қуш ва ҳайвонларнинг бундан бошқа турларини овлаш муддатлари ўзгармайди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги давлат комитети.
Ўзбекистон овчи ва балиқчилар союзи.

«САРИҚ ИБЛИС» АХЛОҚИ

ЙИРТҚИЧЛИК УЧУН МЕДАЛЛАР

«— Фред — аёл киши фарёд қилиб юборди. — Болаларингни нима қиламан?

— Менга барибир, — у ҳеч қандай дахли йўқ кишидай жавоб берди-да, полициячиларнинг қистови билан орқасига қайрилмасдан турма машинасига чиқди?».

Америкадаги Форт Дикс шаҳри (Нью-Жерси штати): даги фожиа тўғрисида Ғарбий Германияда чиқадиган «Штерн» журналида босилган мақола ана шундай тугалланади. Бу фожиа ҳақида тўлароқ ҳикоя қилиб бериш ўринли бўлур эди.

Ҳаммаси шундай бошланди. Америка граждани, 26 яшар Фредерик Деверо армияга чақирилиб, Жанубий Вьетнамга жўнатиб юборилди. Ёшгина йигит ўз ватанида энг каттаси 5 ёшга чиққан учта боласини ва 24 яшар хотини Каринни қолдириб, урушга кетди.

Деверо Сайгондан дарҳол АҚШнинг ҳаракатдаги армиясига тушиб қолди. У зўрлик қилиш ва ўлдиришга тез ўрганди, йиртқичга, садистга айланди. Қирувчи экспедицияларда иштирок этгани учун Деверо 3 медаль олди. У ўзининг жаллодлик касби билан ҳатто мағрурланиб ҳам юрди.

Фредерик Форт Диксга, бундан бир неча ой муқаддам кетган шаҳрига қайтиб келганда хотини эрини танимай қолди. Унинг олдида бутунлай бошқа, бегона одам турарди. Карин буни тўла тушуниб етгандан кейин эридан ажралишни талаб қилди ва болаларини олиб опасиникига кетди. Бироқ Деверо хотинидан ажралмади.

Бунинг ўрнига у якшанба кунларидан бирида Каринннинг опасиникига автомат қурол кўтариб кирди. Ундан Вьетнамда қуролсиз аёлларга, болаларга, қарияларга ўқ отган эди. Деверо Карин турган хонанинг эшигини очиб одатдаги ҳаракати билан милтиқ тепкисини босди...

«У худди қон ялаган йиртқични эслатарди, — Каринининг опаси полициячиларга шундай ҳикоя қилиб берарди, — у хотинини болаларига ҳам қарамасдан илма тешик қилиб ташлади».

Энди Фредерик Девeронинг турмада жуда ҳам вазминлик билан айтган гапларини қўшиб қўйсак бас:

«Мен ҳечқандай виждонан азобланаётганим йўқ. Мен ўлдиришга одатланганман. Вьетнамда мукофотланган иш учун энди мени Америкада суд қилмасалар керак?».

Жуда ҳам характерли гаплар! АҚШнинг ҳукмрон доиралари оддий америка йигити Фредерик Девeронинг қўлига автоматик қурол бериб, йиртқичга айлантириб Жанубий Вьетнамга ажал жўнатдилар. Бу ажал бумерангга айланиб, Нью-Жерси штатидаги тинчгина Форт Дикс шаҳарчасига қайтиб келди...

А. ГУРКОВ, (АПН).

МИЯ ВА ПСИХИКА

Москвада ўтказилган XVIII халқаро психологлар конгрессининг симпозиумларидан бири нейропсихологияга бағишланди.

Новости матбуот агентлиги мухбири симпозиум раҳбари, РСФСР педагогика фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, профессор Александр Лурийдан ана шу фан ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

Нейропсихология — инсон ҳақидаги фаннинг янги тармоғидир. У яқиндагина пайдо бўлди ва айниқса кейинги 25—30 йил мобайнида физиология, психология, нейрохирургия ютуқлари туфайли ривожланди.

Бош мияда ўтказиладиган операциянинг муваффақияти касаллик манбаидаги аҳволнинг қанчалик тўғри аниқланишига боғлиқдир. Бироқ бу осон иш эмас. Оддий рентген тадқиқотлари айрим вақтларда ожизлик қилиб қолади: шишларнинг қалинлиги ёки қон қуйилиши мия массасининг қалинлигидан фарқ қилмайди, зарарланган манба контурлари нур берилганда ҳам яхши кўринмайди. Шу ўринда нейропсихология жуда катта аҳамиятга эгадир.

Инсон жуда кўп ҳаракатлар қилади. У турли ахборотларни енгилгина қабул қилади ва қайта ишлайди, хотирасида сақлаб қолади, пировардида ўз мақсадларини онгли равишда амалга оширади, йўл қўйилган камчиликларни ўнглайди ва ўз хулқ-атворини одатда жуда енгил назорат қилиб туради. Буларнинг ҳаммасини мураккаб аппарат — кишининг психик ҳаракатини бошқариб турадиган бош мия бажаради. Агар унда касал манбаи пайдо бўлса, психик фаолият бузилади.

Бироқ, ҳар қандай бузилиш ҳам психикага таъсир қилавермайди. Бунинг устига, миянинг турли участкаларидаги заҳалар ҳам кишининг психологик процессларининг бир хилда бузилишига олиб келавермайди. Агар касалланиш процесси — шиш пайдо бўлиши, қон қуйилиши, яраланиши, катта мия ярим доирасининг ўрта участкаларида, яъни марказий эгри чизиқлар районида жойлашган бўлса, кишининг қўл ва оёқлари ҳаракатсиз бўлиб қолиши мумкин. Бироқ одам ҳамсуҳбатининг сўзларини тушуниш, гапириш ва ёзиш қобилиятини йўқотмайди. Шундай экан, миянинг ҳаракат ва сезги билан боғлиқ бўлган бу участкалари психологик ҳаракатнинг мураккаб формаларини бажаришга алоқадор эмас.

Бироқ, зарарланиш чап ярим доиранинг чакка томирларига етган бўлса, ҳаракат ва сезги сақланиб қолгани билан психик процесслар бузилади. Киши бошқа одамнинг сўзини тушунмайдиган бўлиб қолади, ёзиш қобилиятини йўқотади. Бироқ, шундай бўлишига қарамай, у ўзининг камчиликларини сезиб туради.

Қачонки касаллик манбаи орқа мияга ўтганда, бемор унга қаратилган гапларни тушунади-ю, лекин кўздан қолади, ўқий олмайди, суратлар ва мураккаб геометрик шаклларни таний олмайди, сон нисбатларини ажрата олмайди.

Агар ўзгариш бош миянинг олд томонида юз берадиган бўлса, кишининг теварак-атрофдагиларга ва ҳатто ўзига муносабати бузилади. У ўз олдига қўйилган вазифадан тезгина четга чиқиб кетиши ва ўзгалар таъсирига берилиб кетиши мумкин. Шуниси характерлики, бундай бемор ўз хулқ-атворини бошқаролмайдигина эмас, балки ўз айбини танқидий нуқтаи назардан баҳолай олмайди ҳам.

Шундай қилиб, миянинг турли участкаларидаги касаллик киши психологик фаолиятининг бузилишига турлича таъсир кўрсатади. Миядаги потологик манбанинг жойлашган ўрни бу бузилишлар тўғрисида аниқ маълумотлар олишга ёрдам беради.

Киши томонидан мураккаб психик процессларнинг бажарилишида бош миянинг айрим участкалари қандай роль ўйнайди деган масала жуда катта назарий аҳамиятга ҳам эгадир. У дастлаб қараганда, мураккаб бўлиб кўринганидан ҳам мураккаброқдир. Олдинлари кўпгина олимлар бош миянинг турли участкаларида киши психик ҳаётининг «марказлари» деб аталган марказлар жойлашган дейишарди. Масалан, «ўқиш маркази», «тушунча маркази», «ота-оналарга меҳр-муҳаббат маркази» ва ҳоказолар. Ҳозир бу тасаввурлар эскириб қолди. Мия участкаларидан бирининг, ҳатто унча катта бўлмаган участкасининг бузилиши психологик процесслар комплексига таъсир қилиши аниқланди.

Совет психологларининг тадқиқотлари шуни кўрсатдики, истаган мураккаб «психик» функция — гапириш, ёзиш, ўқиш, предмет тасаввури, эркин ҳаракат — бу ўз-ўзини бошқариш системасидир. У комплекс тузилган бўлиб, психологик процесс характерига боғлиқ ҳолда ҳар гал ўзига турлича компонентларни бириктириб олади. Масалан, киши ўзига қаратилган гапни тушуниш учун психологик воситаларнинг мураккаб тўпламини ишлатади. Унга товушларнинг фарқига етадиган орган ва «артикляция» — актив гапириш органи киради.

Нейроанатомия ва нейрофизиология кишининг бош миясида бир неча қисмлар — тузилиши, боғланиши ва функциялари жиҳатидан турлича органлар борлигини тасдиқладилар. Шулардан бири кўз қорачиғи билан боғланган, шунингдек мия қопқоғининг пастки ва ички сатҳида жойлашган қадимий бўлимларидан бири билан боғланган лимбик системадир. Бу система организмда худди миянинг «энергетик блоки» сингари биохимик айирбошлашни бошқариб туради. Организмнинг тетиклик даражаси, ўтказилган тажриба изларини мустаҳкам сақлаш имкониятлари унинг нормал ишлашига боғлиқдир. Бу участкаларнинг зарарланишидан организмнинг энергетика мувозанати бузилади, киши изтиробга тушади ёки ухлаб қолади, унинг келгуси воқеаларни хотирлашга бўлган қобилияти йўқолади.

Бош миянинг иккинчи блоки қабул қилиш, қайта ишлаш ва ахборотларни хотирлаш функциясини бажаради. Унинг составига кирадиган нерв приборлари бош мия қопқоғининг орқадаги катта бўлимларида жойлашган. Бу блок қабул қилиш станцияларига — сезги органларига эгадир. Ахборотлар улар орқали дастлабки аппаратларга келиб тушади ва сўнгра бош мия қопқоғининг турли участкаларига тарқалади. Улар ўз навбатида ташқи дунёдан келаётган ахборотларни анализ қилади ва синтез қилади. Бош миянинг бу «блокка» кирадиган айрим участкалари жуда қатъий дефференциялашган: бирови нарсани кўради ва қайта ишлайди, иккинчиси эшитиш қобилиятига, учинчиси эса сезги қобилиятига эгадир. Бу участкалар бир-бири билан туташган жойда бош мия қопқоғи ана шу каналлар ишини белгилайдиган жуда мураккаб вазифаларни бажаради. Бу блокнинг бузилиш ёки унинг айрим участкаларининг ишдан чиқиши четдан келаётган ахборотни қабул қилиб олишга халақит беради.

Пировардида миянинг яна бир «блоки» — киши ҳаракатларининг программасини белгилаб берадиган ва унинг бажарилишини бошқарадиган учинчи блок бор. Унга миянинг олдинги бўлимлари ва энг аввало пешана қопқоғи киради. Унинг бузилиши фикрлаш доирасида турли нуқсонларга олиб келади.

Киши психик ҳаракати ана шу барча блокларнинг биргаликда ишлаши орқали амалга ошади. Улардан бирортасининг зарарланиши натижасида у бузилади ва турли оқибатларга олиб келади...

Нейропсихология неврология ва нейрохирургия клиникаларида амалий қўлланмага айланиб қолди. У мия — психик фаолият моддий негизининг вазифалари тўғрисидаги билимимизни кенгайтиришда бебаҳо ёрдам бермоқда.

(АПН).

ҲУКУМАТНИНГ СИЁСАТИ МАЪҚУЛЛАНДИ

ДЕҲЛИ, 11 август. (ТАСС). Ҳиндистон парламентининг юқори палатаси — Штатлар кенгаши икки кунлик мунозарадан сўнг мамлакатнинг ташқи сиёсатини маъқуллаган.

Сўзга чиққан депутатларнинг кўпчилиги Индира Ганди ҳукумати ўтказаётган қўшилмаслик ва тинч-тотув яшаш сиёсатини маъқуллади.

Индонезиядаги «Миллий фронт» тақиқланди

ПАРИЖ, 10 август. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Жакартадан хабар беради: Индонезия ҳукумати бутун мамлакатда «Миллий фронт» фаолиятини тақиқлаб қўйди.

Сиёсий партиялар ва оммавий ташкилотларнинг федерацияси бўлган «Миллий фронт» олти йил муқаддам президент Сукарнонинг декрети асосида тузилган эди.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
РЕСПУБЛИКА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА МЕДИЦИНА ТЕХНИКУМИГА
дарс бериш учун
қуйидаги фанларга доир олий маълумотли мутахассислар

КЕРАК

Электр машиналари ва аппаратлари, ядро физикаси, рентген аппаратлари, электрон-медицина аппаратлари, хавфсизлик техникаси, медицина аппаратларини конструкциялаш асослари ва ҳисоблаш, рентген ва электромедицина аппаратларини монтаж ва ремонт қилиш, умумий медицина рентгенологияси ва радиологияси, медицина электр ускунасини ремонт ва монтаж қилиш экономикаси ва ташкил қилиш.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор район, Пекин кўчаси, 16-шаҳар касалхонасининг собиқ биноси, техникум директори (6, 24, 29, 33-автобуснинг «Пекин» остановкаси).

«УЗМЕДТЕХНИКА» БОШҚАРМАСИГА

электрик ва механик инженерлар, бухгалтерлар, бухгалтер-ревизорлар, русча секретарь-машинистка, русча старший машинистка

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 22-уй.

Сил касаллиги Ўзбекистон илмий текшириш институти коллективи энг кекса ходим, шахсий пенсионер, 1932 йилдан КПСС аъзоси **Муса ТОШПУЛАТОВНИНГ** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Редактор ўринбосари Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37263, Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343. Корректура — В37162, Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 08696.